

ZILLEGHEM

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

33ste jaargang nr. 2
april-mei-juni 2012

verantw. uitg. Bertrand Denys, Klaprozenlaan 13, 8210 Loppem

ZILLEGHEM

Handelingen van de Kring
voor Heemkunde en Geschiedenis
'Pastoor Ronse'

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

INHOUD

- Bertrand DENYS
Een logo voor de kring p. 43
- Erik CASTELEYN en Chris VANDAMME
*Koninklijke Veldegemse Volkstuin: een historische schets
(1926-2011)* p. 44
- Jean-Pierre DE BUCK
Flandria's auto's p. 81
- Bertrand DENYS
Uitstapje voor de leden: Hooglede p. 84

april - mei - juni 2012 — 33ste jaargang nr. 2

Redactie en bestuur

Bertrand Denys, Klapprozenlaan 13, 8210 Loppem
Patrick Arnou, Burg. J. Lievensstraat 12, 8210 Zedelgem
Géry Cappon, Patrijzenhoek 9, 8210 Zedelgem
Willy Casier, Wildebeekstraat 23, 8211 Aatrijke
Johan Braet, Wantestraat 136, 8310 Assebroek
Paul Vandenbussche, Guido Gezellelaan 44, 8210 Loppem
Johan Verplancke, Torhoutsesteenweg 396, 8210 Veldegem
Noël Denolf, Snellegemsestraat 118, 8210 Zedelgem
André Vanhevel, Belledreef 4, 8210 Veldegem

Website

www.bloggen.be/heemkundezedelgem

Lidmaatschap: € 10,00

Rek. 000-0771018-41 of 738-1172056-27
Heemkundige Kring 'Pastoor Ronse' Zedelgem

Secretariaat

Willy Casier, Wildebeekstraat 23, 8211 Aatrijke
Tel. 0475/68.81.16 - E-mail: willy.casier@gmail.com

Abonnementen

Patrick Arnou, Burg. J. Lievensstraat 12, 8210 Zedelgem
Tel. 050/20.98.58 - Fax 050/20.95.01

Studies verschijnen in 'Zilleghem' of uittreksels daarvan mogen niet gebruikt noch aangehaald worden zonder te verwijzen naar dit tijdschrift en de auteur. Iedere auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikels.

Illustratie op de cover

Leon Vanpoucke, derde voorzitter van de Veldegemse Volkstuinen van 1959 tot 1964 (foto A. Vanhevel)

Een logo voor de kring

Het is je waarschijnlijk opgevallen, geachte lezer, dat ons tijdschrift op z'n omslag nu een logo draagt: dit van de Heemkundige Kring Pastoor Ronse Zedelgem. Het verwijst naar de pastoor en eerste geschiedschrijver van de gemeente Zedelgem-Velde-gem, Frederik Ronse.

De ontwerper van het logo is Loppemnaar François Vanthournout, schilder, keramiëkkunstenaar en ook actief als tekenaar. In zijn grafisch werk gaat een zekere sierlijkheid altijd gepaard met een rijke zingeving. Ook in ons logo springt deze zwierige lijn in het oog. Bedrijvig rond de romaanse kerktoren van het aloude Zedelgem, zet de heemkundige kring de historische lijnen uit, met een hart voor het eigen verleden, over de paden, gevat in de lichtvoetige lijnen van de Z. In zijn sobere tekening heeft ons medelid François de ware betekenis en het bestaansrecht van onze vereniging vervat.

We zijn er hem erg dankbaar om en wensen hem proficiat met zijn ontwerp.

Voorzitter B. Denys

Koninklijke Veldegemse Volkstuin

Een historische schets (1926-2011)

Erik Casteleyn (†) (tot 2006)
Chris Vandamme (vanaf 2006)

1. Inleiding

Onze vereniging beschikt over weinig archiefmateriaal. Dit is voornamelijk te wijten aan het ontslag van één van de vroegere secretarissen wegens een meningsverschil. Het is de verdienste van Erik Casteleyn¹, één van de voornaamste voorzitters, dat we toch over een behoorlijk geschiedkundig document beschikken. Dat we toch nog ver terug kunnen gaan in de geschiedenis van onze vereniging, is vooral te danken aan twee van onze oud-bestuursleden, Roger Vantieghem² en Magdalena Moeyaert³. Ter gelegenheid van het 65-jarige bestaan van de vereniging werd voor het eerst een degelijk historisch overzicht gemaakt. Dit document werd gedurende twintig jaar door secretaris Chris Vandamme aangevuld en herwerkt op de computer. Bertrand Denys voegde er ter duiding een aantal voetnoten en illustraties aan toe.

(1) Erik Casteleyn (°1944), mecanicien, gehuwd met D. Damman, woonde aan de Langenhoekstraat; voorzitter van de Volkstuinen van 1980 tot 1993.

(2) Roger Vantieghem (°1920-†2001), gehuwd met Mariette Vantomme; woonde aan de Remberstraat.

(3) Magdalena Moeyaert (°1921), regentes huishoudkunde; woonde aan de Torhoutsesteenweg.

Fig. 1. Logo van de V.V.T.

2. Het begin

We nemen aan dat de vereniging gesticht werd in 1926. Als basis voor deze datum verwijzen we naar de aanvraag voor het bekomen van de titel 'Koninklijke Vereniging', die ingediend werd ter gelegenheid van het 35-jarige bestaan in 1961. De koninklijke titel, waarvan wij een duplicaat bezitten, werd verleend op 2 juli 1962.

De stichters waren Edmond Verhelst⁴ en Petrus Deblauwe⁵. Aanvankelijk kwamen zij bijeen na de hoogmis in een café om de nieuwste evoluties op het gebied van de tuinbouw te bespreken. Daar beiden over een grote boomgaard beschikten, ging hun belangstelling vooral uit naar het kweken van fruit en kleinfruit. Ook werd veel aandacht besteed aan het kweken van hoenders, in het bijzonder leghennen. Aangezien Engeland in die tijd ver vooruit was op het gebied van leghennen, zorgde Edmond Verhelst ervoor dat rassen zoals Sussex en Goldleghorn naar hier geïmporteerd werden. Via Engelse en Franse vakbladen kwamen deze gegoede burgers - tuinieren en

(4) Edmond Verhelst (°1874), plantenkweker, gehuwd met Augusta Denys; woonde Statiestraat 358 (nu Koning Albertstraat).

(5) Pieter Deblauwe (°1889), briefdrager, gehuwd met Alida Stubbe; woonde Stroelput B 67 en later aan de Koning Albertstraat.

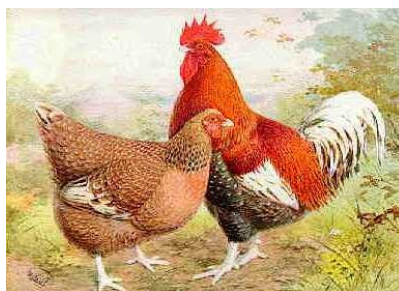

Fig. 2. De posterijen te Veldegem, tevens woonhuis van Petrus Deblauwe (verzameling Gemeentearchief Zedelgem)

kleinveeteelt was in die tijd een hobby van de burgerij - aan de nodige informatie.

Na verloop van tijd voegden zich bij bovenvermeld tweetal ook nog Camiel Develter⁶, Camiel Vandierendonck⁷, Camiel

Fig. 3-4. Goldleghorn (links) en Sussex (rechts)

Vandesande⁸ en Camiel Decuyper⁹. In de volksmond noemde men hen de ‘Bond van de Camiels’. Zij zelf kwamen naar buiten als ‘De Tuinbouwbond’, een naam die door oudere Veldegemnaars soms nog gebruikt wordt voor onze vereniging.

*Fig. 5-6. Camiel Develter (links) en Camiel Decuyper (rechts).
(Uit: 50 jaar musiceren: Koninklijke Harmonie Kunst na Arbeid Veldegem 1945-1995, p. 6-7)*

-
- (6) Camiel Develter (°1884), winkelier, gehuwd met Julia Vermeersch; woonde Dorp 74 (nu Koning Albertstraat).
(7) Camiel Vandierendonck (°1901), hovenier, gehuwd met Madeleine Kindt; woonde Staatsbaan 516 (Hoogveld).
(8) Camiel Vandesande (°1907), handelaar, gehuwd met Bertha Decloedt; woonde Dorp 68 (nu Koning Albertstraat).
(9) Camiel Decuyper (°1895), (hoofd)onderwijzer, gehuwd met Alice Damman; woonde Dorp 84 (nu Koning Albertstraat).

3. De jaren '30

In 1931 werd een bestuur gevormd met Camiel Vandierendonck als eerste voorzitter en onderwijzer Camiel Decuyper als secretaris en penningmeester. Camiel Vandierendonck werkte als hovenier op het kasteel Hoogveld, dat bewoond werd door de toenmalige burgemeester Raoul baron van Zuylen van Nyevelt¹⁰. Hij woonde in de hovenierswoning bij het kasteel. Het domein beschikte over een prachtige moestuin, waar de nieuwste groenten geteeld werden. De tuin was ommuurd en langs deze muren waren leifruitbomen aangeplant. Het domein bezat ook serres met druiven en allerhande exotische planten, allemaal dingen waar de gewone man alleen maar van kon dromen. Het zijn nochtans deze kasteelhoveniers die de kennis die zij ontvingen van hun 'heren', doorgaven via de Tuinbouwbond aan hun leden.

De vereniging sloot zich ook aan bij het provinciale 'Werk van den Akker en den Heerd', met hoofdzetel in Torhout. Door deze aansluiting begon men ook aan ledenwerving te

Fig. 7. Raoul van Zuylen van Nyevelt (Uit: 50 jaar musiceren: Koninklijke Harmonie Kunst na Arbeid Veldegem 1945-1995, p. 4)

(10) Raoul van Zuylen van Nyevelt (°1884), gehuwd met Marguerite de Spoelberch; woonde op het kasteel Hoogveld; raadslid Veldegem (1921-1962), schepen (1921-1926) en burgemeester (1933-1938 en 1947-1962).

doen en ‘meester Decuyper’ was de grote propagandist. Als onderwijzer van het achtste leerjaar sloot hij zijn laatstejaarsleerlingen aan bij de Tuinbouwbond. Die werd zo een beetje de oud-leerlingenbond van de gemeenteschool.

Heel wat oud-leerlingen werden later bestuursleden, één van hen was Leon Vanpoucke¹¹. Leon was jarenlang de bezieler en het boegbeeld van de vereniging en zijn naam werd in één adem uitgesproken met de Tuinbouwbond. Ook Roger Vantieghem is één van die oud-leerlingen. Het is trouwens mede door hem dat we zo ver in onze geschiedenis konden teruggaan.

In die tijd werden de meeste voordrachten gegeven door meester Raymond Verhoustraete¹², lesgever aan de tuinbouwschool van Torhout. Hij behandelde allerlei onderwerpen in verband met de tuin, daarnaast kwamen ook tuinbouwconsulenten spreken over nieuwe teeltmethoden en variëteiten van groenten.

4. De oorlog 1940-1944

Tot aan de oorlog groeide het ledental van de vereniging op een rustig tempo. Gedurende deze wereldbrand kreeg ‘Het Werk van den Akker’ echter plotseling een nieuwe functie toebedeeld. De vereniging werd door de bezetter als distributiekanaal aangewend voor het verdelen van zaai- en plantgoed onder de bevolking. Hierdoor kreeg de vereniging opeens een zeer sterk statuut, wat tot gevolg had dat heel wat nieuwe leden aansloten, zodat men op een bepaald ogenblik zelfs 250 leden telde. In die

(11) Leon Vanpoucke (°1913-†1993), tuinier, gehuwd met Malvina Dedecker; woonde aan de Langenhoekstraat.

(12) Raymond Verhoustraete gaf les aan de Torhoutse tuinbouwschool van 1946 tot 1962.

periode volgde Camiel Develter meester Decuyper op als secretaris-penningmeester. Eenmaal de oorlog voorbij was, vonden vele leden dat ze de vereniging niet meer nodig hadden en het ledental daalde weer tot 190.

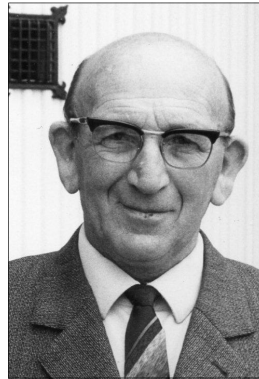
In 1949 nam Camiel Vandierendonck ontslag als voorzitter. Hij werd opgevolgd door Herman Devlieghere¹³ en meester Julien Verplancke¹⁴ werd de nieuwe secretaris-penningmeester. Herman Devlieghere was beroepstuinier en was vooral gespecialiseerd in de groententeelt. Beide nieuwe bestuursleden zorgden voor een nieuwe stimulans in de komende decennia.

5. De jaren '50

Voor het eerst kreeg de vereniging ook een proost in de persoon van pastoor E.H. André Vandoorne¹⁵. Hij was een grote liefhebber van de natuur en van het tuinieren in het bijzonder. Het was onder zijn impuls dat de bestuursvergaderingen gehouden werden in de pastorie. Deze traditie bleef bewaard tot 1994, er was enkel een onderbreking gedurende de bouw van de nieuwe pastorie.

E.H. Vandoorne was de man die startte met het organiseren van reizen voor de Tuinbouwbond. Zo trok hij naar de

Fig. 8. Herman Devlieghere

(13) Herman Devlieghere (°1910), tuinbouwer, gehuwd met Alice Mylle; gemeenteraadslid in Veldegem en Zedelgem.

(14) Julien Verplancke (°1918), (hoofd)onderwijzer aan de gemeentelijke basisschool van Veldegem, gehuwd met Agnes Danschotter; woonde aan de L. Vandendriesschestraat 26, de latere Rembertstraat.

koninklijke serres van Laken, een bloemententoonstelling in het Antwerpse sportpaleis en naar het kasteel en de tuinen van Beloeil.

De voordrachten werden gegeven in 't Lokaal en behandelden verschillende onderwerpen in verband met de tuin. Deze voordrachten werden, zoals dat vroeger ook reeds het geval was, gegeven door leraars van de tuinbouwschool te Torhout. Bekende lesgevers uit die tijd waren Cyriel Pollet¹⁶, Benoni Vanmaele¹⁷ en ook Leon Vanpoucke. Deze laatste was begonnen met het inspringen wanneer al eens iemand verstek liet gaan en zou later ook een voorname rol gaan spelen in deze vereniging.

Fig. 9. E.H. André Vandoorne (Foto Coudenys)

In 1955 telde de Tuinbouwbond 194 leden en het lidgeld bedroeg toen 20 fr. Het jaar daarop startte men ook met het aanbod van het maandblad *De Volkstuin*, en het lidgeld werd verhoogd tot 30 fr. zonder maandblad en 40 fr. maandblad inbegrepen. Wellicht door die prijsverhoging daalde het ledental tot 163 (93 leden met en 70 leden zonder maandblad). Tijdens

(15) André Vandoorne (°1893 Ardoonie, †1973), pastoor van Veldegem van 1951 tot 1968.

(16) Cyriel Pollet, leraar aan de tuinbouwschool te Torhout van 1944 tot 1945.

(17) Benoni Van Maele, (hoofd)onderwijzer aan de Torhoutse Lagere Oefenschool van het Sint-Jozefsinstituut van 1957 tot 1972.

de volgende drie jaar liep het ledental verder terug: 144 in 1957 naar 128 in 1958 om te eindigen met een dieptepunt in 1959 met nog slechts 119 leden. In 1959 nam Herman Devlieghere ontslag als voorzitter en hij werd opgevolgd door Leon Vanpoucke.

6. De Tuinbouwbond met Leon Vanpoucke

Leon was beroepshalve tuinaanlegger en onderhield ook de tuinen van het 'gesticht' te St.-Michiels (deel-gemeente van Brugge), de huidige psychiatrische kliniek. Tijdens zijn bestuursperiode en ook daarna heeft hij honderden voortuintjes van leden ontworpen en aangelegd. Door zijn inbreng steeg het ledental weer en in 1960 waren er opnieuw 122. Het aantal bleef stijgen met 129 in 1961 en 148 leden in 1962. Tijdens dat jaar werd ook een reglement van inwendige orde opgesteld. Daarin worden de doelstellingen en de werking van de vereniging in het kort beschreven.

Tijdens die periode stond de Tuinbouwbond volop in de belangstelling, de tuin werd als het ware een verlengstuk van het huis. De tuin werd ook als een rustplaats beschouwd en zeker niet als een noodzakelijk kwaad waarin men moest 'labeuren' om de kroost te kunnen onderhouden. De meeste mensen schakelden over van de 'lochting' naar de siertuin.

Fig. 10. Leon Vanpoucke

Voordrachten over siertuinen, tuinaanleg en onderhoud van gazons waren toppers.

In die periode werden ook de eerste tuinprijskampen en tuinkeuringen georganiseerd. Het hoogtepunt uit deze periode was de tentoonstelling ter gelegenheid van het eeuwfeest¹⁸ van de parochie Maria Onbevlekt Ontvangen Veldegem, dit in het pas vernieuwde Lokaal in 1963. Het was een uniek stukje miniatuur dat men in Veldegem en omstreken nog niet had gezien en waar het vakmanschap van Leon duidelijk in te herkennen was.

In deze periode werd ook het eerste vrouwelijke bestuurslid, Mej. Magdalena Moeyaert, in het bestuur opgenomen. Dit was voor die tijd zeer vooruitstrevend! Het bestuur zag er dan zo uit:

Fig. 11. Tentoonstelling van de Tuinbouwbond in 't Lokaal in 1963

In 1964 gaf Leon Vanpoucke het voorzitterschap door aan Julien Verplancke. Hij was schoolhoofd in de gemeenteschool en had als liefhebber heel wat kennis verzameld. Hiermee had de vereniging voor het eerst een voorzitter die niet uit de tuinbouwsector kwam. De nieuwe voorzitter werd dus meer als organisator dan als deskundige beschouwd. In dat jaar waren er 146 leden.

Het bestuur werd gereorganiseerd. Robert Mortier²³ werd de nieuwe secretaris en Maurits Crombez nam de taak op van

voorzitter: Leon Vanpoucke ondervoorzitter: André Goethals ¹⁹ secretaris-penningmeester: Julien Verplancke proost: E.H. Vandoorne leden: Magdalena Moeyaert Roger Vantieghem Maurits Crombez ²⁰ André Vanhevel ²¹ Gerard Desmet ²²
--

(18) De viering '100 jaar parochie Veldegem' werd over drie jaren gespreid (1963,1964 en 1965). De officiële start van de proosdij was echter in september 1865.

(19) André Goethals (°1919-†1987), tuinbouwer; woonde aan de Stroelputstraat.

(20) Maurits Crombez (°1905), rentenier, gehuwd met Maria Devos; woonde aan de B. Hapkinstraat.

(21) André Vanhevel (°1921), vishandelaar, gehuwd met Alice Vancaillie; woonde aan de Kon. Astridstraat 73.

(22) Gerard Desmet (°1911), gehuwd met Marie-José Hollevoet; woonde aan de Hutstraat en stierf in 1998.

penningmeester. Hij zou dit blijven tot aan zijn tragisch overlijden in 1980. Maurits was een bestuurslid vol plichtsbewustzijn en nauwgezetheid. Hij was in de nu komende periode de man die van de tuinbouw en de Tuinbouwbond zijn levenswerk maakte. Hij haalde het lidgeld op, bestelde de plantaardappelen, zorgde voor de tombola en was op iedere vergadering stipt aanwezig.

In 1965 werd Raf Vackier²⁴ in het bestuur opgenomen, het ledental bedroeg 150. In 1968 werd E.H. Jozef Vandenbroucke²⁵ proost in opvolging van E.H. Vandoorne. In dat jaar werden 147 leden genoteerd. De jaren '60 werden afgesloten met 146 leden.

7. De terugval in de jaren zeventig

Na de bloeiperiode in de voorbije jaren '50 en '60 kwam er een periode van terugval. Mede door de komst van de televisie, waarop men alles kon zien, en de aanschaf van een eigen wagen waarmee men het ontbrekende kon gaan zien, werd de belangstelling voor de eigen tuin verwaarloosd. “Hoe meer beton en asfalt, hoe liever”, was de slogan in die tijd en je had er (toen) nog geen werk aan ook!

Zo daalde het ledental in 1973 tot een historisch dieptepunt met

(23) Robert Mortier (°1938), bankbediende, gehuwd met Cecile Bouba; woont aan de Leegveldstraat.

(24) Raf Vackier (°1942), tuinbouwer, gehuwd met Simonne De Preitere; woont aan de Halvuurdreef.

(25) Jozef Vandenbroucke (°1913-†1993), pastoor van Veldegem van 1968 tot 1983.

nog 107 leden. Deze tendens was er niet alleen in Veldegem, maar ook in gans Vlaanderen. Het provinciaal bestuur begon te beseffen dat men het tij moest keren en hield over dit fenomeen een congres. Aan de lokale afdelingen werd gevraagd om nieuwe initiatieven te nemen die konden concurreren met de nieuwe media, alsook om jongeren aan te trekken die zich wilden inzetten in de besturen.

Op lokaal vlak was er tot overmaat van ramp nog een meningsverschil in het bestuur met als gevolg het ontslag van de secretaris Robert Mortier, dit in 1970. Dat jaar werd afgesloten met 128 leden. In 1971 liep het ledental terug tot 124. In dat jaar werd de bestuursploeg wat nieuw leven ingeblazen met de opname in het bestuur van Edward Balliu²⁶ en Erik Casteleyn. Deze laatste behoorde tot de jonge generatie en zou later voorzitter worden. Het bestuur zag er dan als volgt uit:

In 1972 waren er nog 121 leden en het volgende jaar daalde dit nog maar eens naar 107.

Halfweg de jaren zeventig groeide de belangstelling voor de natuur plotseling opnieuw. Auto's stonken opeens, milieuschandalen kwamen aan het licht, de groenten werden met vergif bespoten en dat beton en asfalt vergden ook onderhoud. De oliecrisis van 1973 opende voor velen de ogen, autoloze

Fig. 12. E.H. Jozef Vandenbroucke, proost van 1968 tot 1983 (Foto Coudenys)

zondagen werden ingevoerd en men leerde weer 'te voete' lopen. Eind de jaren '70 werd de arbeidsduur ingekort naar 40 uren per week, waardoor er extra vakantiedagen kwamen en men beschikte zo over meer vrije tijd. Men wilde terug naar de natuur, men wilde zijn eigen onbespoten groenten en fruit en het

erevoorzitter: Leon Vanpoucke
voorzitter: Julien Verplancke
secretaris: Jozef Sonnevile²⁷
penningmeester: Maurits Crombez
proost: E.H. Jozef Vandenbroucke
leden: Magdalena Moeyaert
Roger Vantieghem
Raf Vackier
André Vanhevel
Gerard Desmet
Edward Balliu
Erik Casteleyn

klonk 'chique' als je praatte over je eigen moestuin met biologisch gekweekte groenten.

De Volkstuin speelde hierop in en organiseerde wandelingen, fietstochten en voordrachten over vrijetijdsbestedingen. In 1974 waren er weer 112 leden. Het dal was echter nog niet voorbij, want in 1974 had de vereniging opnieuw een zware klap te

(26) Edward Balliu, (°1920-†1986), rijkswachter, gehuwd met Nera Goethals; woonde Koningin Astridstraat 29.

(27) Jozef Sonnevile (°1937), postbediende, gehuwd met Cecile Tyvaert; woont Provinciebaan (nu Torhoutsesteenweg).

verwerken met het overlijden van meester Julien Verplancke. Hij had nog niet aan een opvolger gedacht en in afwachting van een nieuwe voorzitter leidde de secretaris Jozef Sonnevillie de vergaderingen. Dit alles had voor gevolg dat het ledental in 1975 opnieuw naar 107 terugviel.

In 1975 werd dan een nieuwe voorzitter gekozen. Alhoewel hij de jongste van het bestuur was, amper 30 jaar, werd Erik Casteleyn de nieuwe voorzitter; het moet zijn dat de 'ouderlingen' in hem toch hun leidsman hadden gezien. In datzelfde jaar deed nog een belangrijke persoonlijkheid haar intrede in het bestuur, namelijk Mej. Maria Vandamme²⁸. Zij bleef tot haar dood een belangrijke medewerkster en propagandiste van de Tuinbouwbond.

1976 was een belangrijk jaar in de geschiedenis van de vereniging. De fusies van gemeenten kwamen tot stand en Veldegem werd samengevoegd met Zedelgem. Hierdoor en mede door de hogere toelage vanwege de gemeente steeg het ledental. In dat jaar werd ook het 50-jarig bestaan gevierd. Tijdens de feestmaaltijd in de Marmiete werden enkele verdienstelijke bestuursleden gevierd door de provinciale voorzitter Hendrik Olivier. Ook de toenmalige staatssecretaris Marcel Vandewiele was speciaal aanwezig om zijn jeugdvriend Roger Vantieghem te 'decoreren'. Naast Roger werden ook Leon Vanpoucke, Magdalena Moeyaert, Maurits Crombez en André Vanhevel in de bloemetjes gezet.

Dat jaar zou een startpunt zijn van 30 jaar groei en bloei van de

(28) Maria Vandamme (°1919-†1987), landbouwster, dochter van Richard en Irma Vandewalle; woonde aan de Koningin Astridstraat 83.

vereniging. Eind 1976 haakte de 'oude garde' af: Leon Vanpoucke en André Vanhevel namen ontslag. Begin 1977 telde men 115 leden en het jaar daarop reeds 123. In 1978 nam Jozef Sonnevile ontslag als secretaris om familiale redenen. Jozef was een zeer punctueel en plichtsbewust persoon, zodat zijn ontslag opnieuw een groot verlies was voor de zich op gang trekkende vereniging. In 1979 sloeg het noodlot nogmaals toe: kort na de bestuursvergadering van 3 september deed Maurits Crombez een tragische val uit een pruimenboom, hij was verlamd en zou in januari 1980 overlijden. In afwachting van nieuwe bestuursleden nam Erik Casteleyn ook de taak over van secretaris en penningmeester. Wat voor de vereniging een zwarte bladzijde uit de geschiedenis was, zou achteraf de stimulans zijn om de

Fig. 13. De verdienstelijke bestuursleden van het Werk der Volkstuinen kregen ter gelegenheid van de jubileumviering het landbouwereteken opgespeld (krantenknipsel verzameling A. Vanhevel)

organisatie op een moderne en rationele manier uit te bouwen.

8. De ‘garde’ van New Holland aan het roer

In december 1979 begon ook Chris Vandamme²⁹ in het verenigingsleven opgang te maken. Hij was reeds bestuurslid van de B.G.J.G. (nu Gezinsbond) en werkte net zoals Erik Casteleyn bij New Holland te Zedelgem. Hij werd de nieuwe secretaris en begin 1980 kwam ook Edward Balliu erbij als nieuwe penningmeester. De nieuwe bestuursploeg zag er dan als volgt uit:

Eind 1980 werd gestart met plannen voor de verbouwing van 't Lokaal. Er werd uit iedere vereniging een afgevaardigde gevraagd om een bestuur te vormen, Chris Vandamme werd daarvoor aangesteld.

Begin 1981 telde men reeds 142 leden, vooral mensen die aangesproken werden via de werkkring van de voorzitter en secretaris, alsook meer en meer leden vanuit Zedelgem (zowel het dorp als De Leeuw). In dat jaar werd ook voor het eerst een ledenwervingsactie gehouden in het bijlokaal van de sporthal van de gemeenteschool. Deze actie werd een flop, want het regende gedurende dit Corneliusweekend pijpenstelen, zodat er geen kat kwam kijken naar onze stand. Ook werd voor het eerst de ‘pompoenwedstrijd’ georganiseerd onder het motto: ‘Wie kweekt de zwaarste pompoen?’. De eerste winnares was Greet Moeyaert met een vrucht van 37 kg. De wedstrijd werd een

(29) Chris Vandamme (°1945), technisch tekenaar, gehuwd met Suzanne Acda; woont aan de Koning Albertstraat.

voorzitter: Erik Casteleyn
ondervoorzitter: Magdalena Moeyaert
secretaris: Chris Vandamme
penningmeester: Edward Balliu
proost: E.H. Jozef Vandenbroucke
leden: Roger Vantieghem
Raf Vackier
Maria Vandamme
Gerard Desmedt

succes en heel wat jonge ouders leerden onze vereniging kennen. De wedstrijd zou gedurende vele jaren een begrip blijven dat met onze vereniging geassocieerd werd.

De nieuwe initiatieven waren een schot in de roos zodat het ledental in 1982 steeg tot 160. Weer werden een aantal nieuwe activiteiten opgestart. Er werd van nu af aan elk jaar een dagreis georganiseerd: Tervuren, Meise en het Pajottenland werden bezocht en verkend. Samen met de Landelijke Gilde, de Landelijke Vrouwen en de Landelijke Jeugd werd ook door de Tuinbouwbond een stand opgezet in 't Lokaal. Hierdoor werd de vereniging nog meer bekend. Er werd een herfstwandeling gehouden langs de Hollevoorde en 't Wulveke met de bekende gids Marcel Gevaert uit Torhout. Ook de snoeidemonstraties werden vanaf dat jaar regelmatig gehouden, zowel in de fruittuin als later ook in de siertuin.

Het resultaat was dan ook duidelijk merkbaar. In 1983 telden we reeds 175 leden. In september van dat jaar werd ook gestart met

de aanbouw van een keuken en een bijkomende vergaderzaal aan 't Lokaal. Ons aandeel in de werken was het meehelpen bij het graven en gieten van de funderingen. Erik Casteleyn en Chris Vandamme voerden dit werk uit. Maria Vandamme zorgde voor de versterking van de inwendige mens, want Maria was ook actief in het bestuur van 't Lokaal. In 1983 werd E.H. Maurits Vanheule onze nieuwe pastoor en dus ook onze proost in opvolging van E.H. Jozef Vandenbroucke. Zijn huishoudster Cecile werd in de plaats van Anna onze nieuwe drankserverster op de bestuursvergaderingen, maar de Rodenbach bleef! Dat jaar werd een dagreis verzorgd naar Leiden en Het Keukenhof te Lisse.

Toen we in 1984 194 leden telden, was het duidelijk dat we de kaap van 200 leden zouden overschrijden. Dit werd passend gevierd, Nestor Beernaert³⁰ was het feestvarken en werd met een fles cognac beloond. Nestor zou een paar jaar later onze nieuwe penningmeester worden. Wegens de sterke toename van het aantal leden, vooral vanuit de deelgemeente Zedelgem, werden twee nieuwe bestuursleden bijgenomen, namelijk André Stubbe³¹ voor St.-Elooi (De Leeuw) en Roger Jodts³² voor St.-Laurentius (De Platse), die ook werkte bij New Holland.

Fig. 14. E.H. M. Vanheule

Voor de dagreis trok men dat jaar over 'De Schreve', via Roeselare, Westouter naar Watten, St.-Omer en terug over de Zwarte Berg. Ter afwisseling werd de

pompoenwedstrijd eens vervangen door ‘Wie kweekt de zwaarste zonnebloem?’. Kristien Vanspeybrouck haalde het met een exemplaar van 3,200 kg. In dat jaar werd ook voor de leden de gedrukte lidkaart gegeven, met vermelding van de bestuursleden. Dat jaar waren er de bekende Gentse Floraliën, zodat dit meteen goed was voor een dagbezoek. Later werd ook nog een volle dagreis gedaan naar het Vlasmuseum te Kortrijk, de jeneverstokerij Filliers te Bachte-Maria-Lerne en het kasteel en de tuinen van Beloeil.

Met het uitgebreid bestuur kon de vereniging weer nieuwe zaken aan, 1985 werd een nieuwe mijlpaal in de geschiedenis van de organisatie. Voor het eerst in ons bestaan werd deelgenomen aan een provinciale tentoonstelling, dit te Aartrijke. Deze tentoonstellingen werden georganiseerd door een afdeling en werden door kenners uit het vak beoordeeld en met prijzen bedacht. Wij behaalden er een mooie derde prijs met de uitwerking van het thema ‘Uit eigen tuin’. Aangezien Suzanne Lava³³ ook al had meegewerkt aan de uitwerking van de tentoonstelling in 1982, werd ze opnieuw aangesproken om mee te helpen, en samen met haar man Julien Pincket³⁴ en nog enkele andere leden, werkte ze de stand uit. Zo werd Suzanne Lava onze verantwoordelijke voor de tentoonstellingen en samen met haar man Julien Pincket werden zij een tijd later in het bestuur opgenomen (Beiden waren ook werkzaam bij New Holland).

(30) Nestor Beernaert (°1930), beroepsmilitair, gehuwd met Simonne Theetaert; woont aan de Fazantenlaan te Zedelgem.

(31) André Stubbe (°1934), autobestuurder, gehuwd met Denise Cooleman; woont aan de Leliestraat te Zedelgem.

(32) Roger Jodts (°1941), bediende, gehuwd met Hilda Verplancke; woont aan de Fazantenlaan te Zedelgem.

Aangemoedigd door het succes en het steeds stijgende ledental (216) werd eind dat jaar besloten om ter gelegenheid van het 60-jarig jubileum, de provinciale tentoonstelling alsook de provinciale kaderdag in Veldegem te organiseren.

Bij deze 60ste verjaardag werd besloten om de naam van de vereniging te wijzigen in ‘Koninklijke Veldegemse Volkstuin’, afgekort V.V.T. De lidkaart werd nu ook aan de achterkant bedrukt met het volledig jaarprogramma, hierdoor viel heel wat ‘factuurwerk’ weg. De jaarlijkse reis ging dat jaar naar Grimbergen en het Domein van Huizingen, beide in Brabant. In het weekend van 23, 24 en 25 augustus werd dan de provinciale tentoonstelling georganiseerd in de turnzaal van de gemeenteschool. In datzelfde weekend was er ook de provinciale kaderdag. Meer dan 150 bestuursleden uit andere afdelingen kwamen naar Veldegem, voor sommigen was het voor de eerste maal dat ze kennismaakten met ons dorp. De tentoonstelling werd een voltreffer, onze afdeling nam deel met het thema ‘Een huisje met een tuintje’, waarmee we schitterend tweede werden (zes afdelingen namen deel aan deze wedstrijd). Deze tentoonstelling, die geopend werd door de provinciale voorzitter Hendrik Olivier, mocht 850 betalende bezoekers verwelkomen. In datzelfde jaar werd ook de samenaankoop van witloofwortels en groene asperges georganiseerd.

Het jaar 1986 werd afgesloten met een feestviering in zaal Astrid. Door al deze activiteiten was De Veldegemse Volkstuin ook in Groot-Zedelgem een begrip geworden. Nochtans was

(33) Suzanne Lava (°1931 Zarren, †1999), gehuwd met Julien Pincket (zie volgende noot), woonde aan de Kloosterstraat.

(34) Julien Pincket (°1932 Beerst), regelaar werktuigmachines, gehuwd met Suzanne Lava (zie boven).

Leon Vanpoucke over 60 jaar
Werk voor Volkstuinen in Veldegem:

Volkstuinders waren eerste groene jongens

VELDEGEM (Zedelgem) — Eind augustus viert de Veldegemse koninklijke maatschappij 'Werk voor Volkstuinen' met de nodige luister het diamanten bestaansjubileum van de afdeling. De jubileumviering gaat om gepaard met de organisatie van de jaarlijkse provinciale tentoonstelling, waaraan naast de plaatselijke afdeling ook de afdelingen Torhout, Ichtegem, Jabbeke, Oudenburg en Aartrijke zullen deelnemen. Een tentoonstelling met werk van de eigen leden was er ook in 1963. Toen was Leon Vanpoucke de initiatiefnemer. Bij die gelegenheid kreeg het toenmalige 'Werk voor Volkstuinen' de titel van koninklijke maatschappij en toen ook werd Leon Vanpoucke met een tinnen herinneringsschaal bedacht.

13 jaar bij tuinaanlegger Russo uit Bosselare. Tijdens de oorlogsjaren werd ik opgeëist en werkte ik hier voor de Duitsers. Ik legde me toen wat meer toe op groenteteelt, doch dat was niet zo lonend. Wel kon in de eigen behoeften van het gezin voorzien worden. Toch had ik toen al meer belangstelling voor de siertuin.

In 1945 werd ik als werknemer in de plantsoendienst aanvaard in de psychiatrische vrouweninstelling in Sint-Michiels bij Brugge, waar ik mij kon uitleven in tuinaanleg. Het kwamen van

helst en Petrus Deblauwe, later aangevuld door de 'Club van de Camiels'. Het betrof het vierstal Camiel Dewelter, Camiel Decuyper, Camiel Vandierendonck en Camiel Vande Sande. Wekelijks kwamen de Camiels op zondagvoormiddag na de mis bijeen om de werking van de afdeling te bespreken. De vereniging stelde zich tot doel, buiten alle politiek om, initiatieven te nemen om de liefhebberij voor groenten- en siertuinen, alsmede de opschik van de omgeving

sukkes. Nadien was ik ook actief in het nieuw opgerichte groenkomitee, dat om instond voor een beplantingsactie. Toen werd ik aangezocht om de varianten voor te stellen.

Om gezondheidsredenen toen ik ook mijn werk in Sint-Michiels stopzette was ik genooddakt mijn activiteiten binnen het 'Werk voor Volkstuinen' stop te zetten, met spijt in het hart weliswaar. Toch volgde ik vanop afstand de verdere voor-

Leon Vanpoucke... een leven voor de Volkstuin. (foto Jan Vernieuwe)

Fig. 15. Krantenartikel geschreven door Albert Verhaeghe ter gelegenheid van het 60-jarig jubileum (Het Nieuwsblad, 14 en 15 juni 1986)

1986 ook een jaar van rouw. Edward Balliu, onze trouwe en plichtbewuste penningmeester, overleed op 28 september, uiterekend op de dag dat wij het feestmaal hielden. Edward had het feestmaal nog helpen voorbereiden en had een dubbele aperitief uitgekozen alsof hij een voorgevoel had van wat zou gebeuren. Nestor Beernaert kwam er bij als bestuurslid (hij was ooit ons 200ste lid) en hij werd de nieuwe penningmeester, Roger La-grou kwam onze rangen vervoegen en Gerard Desmet nam ontslag om gezondheidsredenen.

Het succes van de provinciale tentoonstelling bleef nazinderen en het aantal leden bleef stijgen, begin 1987 mochten we 228 leden noteren. Op 19 maart 1987 overleed Mej. Maria Vandamme na een kortstondige ziekte. Zij was 12 jaar lang steeds aanwezig geweest op alle activiteiten. Daguitstappen, kaderdagen, nieuwjaarsvergaderingen van het bestuur en

feestvieringen zou ze zeker niet missen, zodat het wel eens gebeurde dat ze na afloop van dergelijke festiviteiten in blijde stemming werd thuis gebracht! Maria was de persoon die het huishoudelijk reglement liet aanpassen, in die zin dat kinderen van leden die in het huwelijk traden en in Groot-Zedelgem bleven wonen, één jaar gratis lidmaatschap kregen. Later werd dit ook toegepast voor samenwonenden.

Door al deze nieuwe initiatieven en mede om de verschillende taken aan te kunnen, werd het bestuur opnieuw uitgebreid met Julien Pincket en zijn vrouw Suzanne Lava, weer twee personen die werkzaam waren bij New Holland! Julien nam de taak van Maria over voor het ophalen van het lidgeld en Suzanne kreeg geleidelijk aan de verantwoordelijkheid voor de uitbouw van de standen op de verschillende tentoonstellingen. Onder haar impuls begon er ook meer aandacht te komen voor de siertuin zodat meer voordrachten rond deze onderwerpen werden georganiseerd. Het samenaankoopprogramma werd verder uitgebreid met fruitbomen, terwijl de witloofwortels een verder stijgend succes kenden. De jaarlijkse daguitstap ging naar Lier met zijn prachtig begijnhof, het Arboretum van Kalmthout en het kasteelpark Den Brandt in Antwerpen. Er werd nog maar eens deelgenomen aan de provinciale tentoonstelling, waar we de vierde prijs behaalden. Op 11 november van dat jaar werd de eerste ruilbeurs ingericht in samenwerking met de plaatselijke K.A.V.-afdeling, dit was iets totaal nieuws en was niet direct een groot succes. Toch is sindsdien de ruilbeurs een begrip geworden en werd ze van dan af elk jaar georganiseerd, samen met de pompoenwedstrijd en zonder verdere medewerking van andere verenigingen.

Begin 1988 telde de vereniging 245 leden en er werd besloten

om het 250ste lid te vieren. Deze eer viel te beurt aan Nicole Bauwens, echtgenote van Hendrik Borra, en als geschenk kreeg ze een prachtig wit konijn, de voorzitter was trouwens een succesvol konijnenkweker! Het samenaankoopprogramma werd nog maar eens uitgebreid met potgrond voor geraniums, bladbegonia's en geraniumplanten. De dagreis ging naar het Oeterdal in Limburg en er werd ook weer deelgenomen aan de provinciale tentoonstelling, ditmaal in Torhout. Met het thema 'Een bloeiend visitekaartje' behaalden we de derde prijs.

We hadden de smaak van de tentoonstellingen te pakken, want tijdens de oktoberkermis organiseerden we een eigen tentoonstelling, waar we alle thema's van vroegere tentoonstellingen nog eens overdeden, samen met nog enkele standen zoals de Brugse Bonzaiclub, de Koekelaarse Wijngilde en de Zedelgemse Milieuraad. Burgemeester De Sutter opende de tentoonstelling. Tijdens deze kermisdagen kwamen 750 betalende bezoekers ons werk bewonderen. De Pompoenwedstrijd, die tot dan toe steeds voor de jeugd werd georganiseerd, werd nu enkel voor de leden toegankelijk. Julien Deklerck was de winnaar met een exemplaar van 38 kg.

In 1989 werd het aanbod van samenaankopen nogmaals uitgebreid met stekgrond, dit was vooral bedoeld voor de leden die meer en meer hun éénjarige bloemen zelf wilden opkweken. Tijdens de traditionele jaarmis voor de levende en overleden leden werd voor het eerst een vlag plechtig ingewijd door onze pastoor en proost E.H. Maurits Vanheule. Deze vlag werd ontworpen en gemaakt door onze ondervoorzitster Mej. Magdalena Moeyaert. Dit pronkstuk was zowat de afsluiting van de jaren '80. We mogen stellen dat deze jaren een nieuwe start vormden voor de Veldegemse Volkstuin, die we van dan af een

volwaardige vereniging mogen noemen. In datzelfde jaar was er ook nog een reis naar Frans-Vlaanderen en de werken aan de kanaaltunnel. In 1989 werd ook gestart met een jaarlijkse feestavond, telkens op de derde zaterdag van oktober. Op deze dag wordt ook elk jaar de ruilbeurs en de pompoenwedstrijd alsook de witloofwortelverdeling gedaan.

We gingen de jaren negentig in met 257 leden en in dat jaar werd voor het eerst ook een niet-Zedelgemnaar in het bestuur opgenomen, namelijk Gilbert Verbeke uit Brugge. We hadden reeds een aantal leden in die stad alsook in andere gemeenten in de omtrek, zodat Gilbert deze leden zou bedienen.³⁵ Daarenboven was hij ook een groot liefhebber van de siertuin, vooral rots- en alpenplanten alsook bonsai. Samen met Suzanne zou hij helpen instaan voor de tentoonstellingen. Hij was reeds lid toen Jozef Sonnevile nog in het bestuur was (ze waren collega's op het werk) en zodoende kwamen er ook nog enkele extra leden bij uit zijn kennissenkring.

Biologisch tuinieren begon reeds goed ingeburgerd te worden zodat ook de Volkstuin af en toe met dergelijke voordachten en bezoeken uitpakte. Zo werd een geleid bezoek gebracht aan het biologisch tuinbouwbedrijf Den Hogen Akker te Oedelem met als bedrijfsleider de internationaal bekende 'Rolle' Debruyne. Tongeren en Alden Biesen in Limburg werden uitgekozen voor de daguitstap. Op de provinciale tentoonstelling te Oudenburg behaalden we een tweede prijs met het thema '100 jaar Vincent Van Gogh' (dat jaar was immers het Van Goghjaar).

Op de jaarlijkse feestavond werden in dat jaar enkele bestuursleden met lange dienststatus vereremerkt: Magdalena Moeyaert en Roger Vantieghem kregen het landbouwereteken 1ste klas en Erik Casteleyn, Raf Vackier en Chris Vandamme

het landbouw-ereteken 2de klas. Naast deze eretekens werd aan alle gedecoreerden nog een penning van de provincie West-Vlaanderen overhandigd door de nationale voorzitter Hendrik Olivier. Eind 1990 zag het bestuur er als volgt uit:

1991, het jaar van ons 65-jarig bestaan en met 263 leden, was één van de drukste jaren in onze geschiedenis. Zowel in eigen gemeente als ver erbuiten in de provincie waren we actief. Gestart werd met een cursus bloemschikken voor beginners. Deze stond onder leiding van Suzanne Lava en zou de start betekenen van een nieuwe rage, waardoor het ledental verder de hoogte in zou gaan. Deze reeks liep over vijf lessen, verspreid over het jaar, zodanig dat telkens ander materiaal en bloemen verwerkt konden worden die hoofdzakelijk uit eigen tuin kwamen. De lesgeefster Mevr. Monique Verhaeghe zorgde ervoor dat de lessen boeiend waren en gaf tevens talrijke tips mee omtrent planten en bloemen die voor bloemschikken in eigen tuin gekweekt konden worden.

Waarschijnlijk aangespoord door de lessen bloemschikken werd er dat jaar deelgenomen aan niet minder dan drie tentoonstellingen. In augustus namen we deel aan de volkstuinten in het feest- en cultuurpaleis te Oostende, dit met het thema 'Een minituin-tje'. Daar één deelnemer zijn kat stuurde en de organisatoren zo met een lege plaats kwamen te staan, werd aan Veldegem gevraagd om dit ook wat op te vullen en met succes! Met de Corneliusfeesten in september hielden we een kleine tentoonstelling om ons 65-jarige bestaan wat luister bij te zetten. Hier werden naast enkele fraai gevulde schalen en bloemstukken onze behaalde sierschalen en trofeeën uitgesteld, alsook het

(35) Gilbert Verbeke (°1940), postbeambte; woont in Sint-Andries.

eerste historisch overzicht van onze vereniging, bij elkaar geschreven door de voorzitter Erik Casteleyn. We kregen het zelfs voor mekaar om in datzelfde weekend nog op een tweede front deel te nemen aan de provinciale tentoonstelling te Houthulst (waarmee we een goede relatie hadden). Met het thema 'Een minuitje' behaalden we een gedeelde tweede prijs

voorzitter: Erik Casteleyn
ondervoorzitter: Magdalena Moeyaert
secretaris: Chris Vandamme
penningmeester: Nestor Beernaert
proost: E.H. Maurice Vanheule
leden: Roger Vantieghem
Raf Vackier
Roger Jodts
Roger Lagrou
Suzanne Lava
Julien Pincket
André Stubbe
Gilbert Verbeke

(samen met zes andere deelnemende afdelingen). Tussendoor trokken we nog op bezoek naar de Tuinbouwschool te Torhout, gingen we op dagreis naar het Hageland, de stad Diest in het bijzonder en op de terugweg deden we nog even Geraardsbergen aan. Naast de zwaarste pompoen werd dat jaar ook nog de zwaarste biet bekroond met als winnaars Erik Casteleyn (34,52 kg) en Emmery Braet (4 kg).

In 1992 traden we toe tot het gemeentelijk Groen- en

bebloemingscomité, waar we het voorstel lanceerden om enkele vuile straathoeken te beplanten in samenwerking met de gemeente (tot nu toe werd nog niets gerealiseerd !). Ook de bloemschikcursus ging zijn tweede jaar in, doch ditmaal was er zowel in de namiddag als 's avonds een groep, in het totaal reeds 37 deelnemers. Onze vereniging was ook de initiatiefnemer om in samenwerking met het gemeentelijk Groen- en bebloemingscomité een dagreis te organiseren naar de 10-jaarlijkse Floriade in Zoetermeer (Den Haag) in Nederland. Met vijf volle bussen trokken we op 13 juni naar één van de mooiste bloemen- en plantententoonstellingen in Europa. Nog in dat jaar hadden we een natuurwandeling langs de MoubEEKvallei en 't Wulveke, een gebied dat enkele jaren later flink in de belangstelling stond in verband met de mogelijke hoogspanningsleidingen.

In 1993 werd in 't Lokaal opnieuw een provinciale tentoonstelling georganiseerd, dit 30 jaar na de allereerste tentoonstelling in 1963. Met het thema 'Zicht op de tuin' werden we voor het eerst laureaat van een dergelijke wedstrijd en dit dan nog in eigen huis. Tijdens deze tentoonstelling was er ook een videomontage te zien, die de werking van De Veldegemse Volkstuin in beeld bracht. Het overzicht van onze voornaamste activiteiten werd gemaakt door Jozef Dehaes. Ook de afdeling Ruddervoorde, die we enkele jaren voordien hielpen stichten, deed voor het eerst mee. Bij deze gelegenheid werd ook de kerk passend bebloemd naar aanleiding van het feest van de Heilige Cornelius.

9. Op naar de 21ste eeuw

In oktober 1993 nam de toenmalige voorzitter Erik Casteleyn ontslag als voorzitter en als bestuurslid, dit om persoonlijke

redenen. Roger Lagrou werd de nieuwe voorzitter. In datzelfde jaar overleed de vroegere voorzitter en erevoorzitter Leon Vanpoucke. Dat jaar vormde de afsluiting van een belangrijk tijdperk voor De Veldegemse Volkstuin: we hadden weer een lege plaats in het bestuur en er werd besloten die niet onmiddellijk op te vullen maar rustig voort te doen. De tentoonstellingen bleven ook wat achterwege en de routine van de overige leden samen met de invoering van de computer gaf voldoende capaciteit om de service aan de leden te verzekeren. Toch gingen er stemmen op om binnen afzienbare tijd rustig uit te kijken naar jongere mensen, die op termijn de vereniging moeten in stand houden.

In 1994 was er een reis naar Giethoorn in Nederland en werd er ook deelgenomen aan de provinciale tentoonstelling in Aartrijke naar aanleiding van hun 90-jarig bestaan. Eveneens in dat jaar introduceerde secretaris Chris Vandamme het gebruik van de computer, zodat het secretariaatswerk van dan af heel wat minder tijd in beslag nam. Ook was van dan af ons eigen logo te zien op alle nota's en briefwisseling.

1995 was een uitzonderlijk jaar voor wat de aangroei van ons ledental betreft: niet minder dan 50 nieuwe leden werden genoteerd, zodat we Hubert Roose als 300ste lid mochten huldigen door hem en zijn vrouw een gratis deelname aan onze jaarlijkse feestavond aan te bieden. In dat jaar werd ook voor de eerste maal de mogelijkheid geboden om snoei- en andere houtafval aan huis te laten hakselen. Wegens de te geringe belangstelling werd dit in 1997 alweer afgeschaft. De cursus bloemschikken werd gesplitst in een nieuwe reeks voor beginners (met Joris Naessens) en een reeks voor gevorderden, die reeds vier jaar bezig waren. In het totaal volgden in dat jaar

64 leden de lessen bloemschikken. Op vraag van enkele Veldegemse verenigingen en mede naar aanleiding van het overlijden van de enige ervaren mandenvlechter (de heer Henri Mahieu³⁶, een trouw lid van onze vereniging), werd gestart met een cursus vlechtwerk. De zestien deelnemers mochten na het beëindigen van de reeks een mooi geïllustreerde samenvatting van deze lessenreeks ontvangen, samengesteld door Alidor Devolder, die ook de lessen had gevolgd. Onze vereniging nam ook deel aan de uitwerking van het decor voor een groots opgezet massaspel 'Wij, het Krakkevolk'. Deze eenmalige voorstelling werd opgevoerd onder regie van Ignace Goethals en oogstte een groot succes. Tegen het einde van 1995 telde men 327 leden.

In 1996 werd de vlechtwerk cursus voortgezet met zeven lessen rietvlechten (bv. voor stoelzittingen). Ook het bloemschikken bleef een succes, zodat we weer een dertigtal nieuwe leden mochten inschrijven. Naar aanleiding van de 100ste verjaardag van 'Het werk der volktuinen' hielden een vijftal leden Opentuinendag voor hun collega's. Ook onze jaarlijkse reis, naar de tuinen van Kent, in Engeland, was een schot in de roos. In één week was de bus nagenoeg vol. De tentoonstelling bloemschikken en vlechtwerk tijdens het Corneliusweekend 20, 21 en 22 september vormde het hoogtepunt van dit 70ste werkjaar.

Bij het afsluiten van dat feestjaar bedroeg het ledental 332 en hadden reeds een tiental nieuwe leden zich aangemeld voor het volgende jaar! Het zag er dus naar uit dat de vereniging klaar was om de uitdagingen en nieuwe trends in deze boeiende en snel evoluerende wereld aan te kunnen. Samenwerken is altijd al efficiënt gebleken, samenwerken over nieuwe grenzen heen zal

voor de komende jaren een nieuwe uitdaging zijn.

In 1997 werd het samenaankoopprogramma nog uitgebreid met DCM-meststoffen en Terra Cottem. Dat jaar kregen we ook minder goed nieuws: er werd bij Suzanne Lava een begin van kanker vastgesteld, doch met de daaropvolgende behandeling ging alles goed. Bij de gelukkige momenten kunnen we het gouden huwelijksjubileum vermelden van Roger Vantieghem, het bestuur mocht bij deze gelegenheid op de receptie aanwezig zijn, er werd hem een boek over de wereldgeschiedenis overhandigd.

De laatste les in de reeks vlechtwerk werd afgesloten met het vlechten van stoelzittingen met biezen. In de gemeenteschool verzorgde ons bestuur een onderdeel van het podium met bebloeming en planten, dit ter gelegenheid van een muzikale happening 'Zing de lente in, fluit de winter uit'. Ter gelegenheid van 20 jaar G.C.R. (Gemeentelijke Culturele Raad) zorgden we samen met onze collega's uit Aartrijke voor een stand op de tentoonstelling die bij deze gelegenheid door de Groot Zedelgemse verenigingen werd gehouden. De jaarlijkse reis bracht ons naar het witte stadje Thorn en de kasteeltuinen van Arcen. Ook de opentuinendag kon weer plaatshebben dankzij de medewerking van Carl Delodder en Gilbert Verbeke. Tijdens de bestuursvergadering van 4 november 1997 werd het huishoudelijk reglement aangepast, zodat de bestuursleden een jaarlijkse vergoeding krijgen ter waarde van hun lidgeld, op die

(36) Henri Mahieu (°1896), grondwerker en slachter, gehuwd met Helena Galle; was ook een voortreffelijke mandenvlechter; woonde aan de Langenhoekstraat.

vergadering werd ook Hans Clicteur³⁷ uit Loppem in ons bestuur opgenomen . Het jaar werd afgesloten met 360 leden.

Met de aanvang van 1998 werd voor het eerst de nieuwjaarsbestuursvergadering ingezet met een bescheiden etentje (mosselen + friet), wat na jaren koffie en taart die we zelf moesten opdienen en daarna afwassen toch wel gezelliger was. In februari was ons bestuur in rouw bij het overlijden van Hilda Verplancke, de vrouw van Roger Jodts. In het voorjaar trokken we op reis naar Keukenhof (Ned.). De voordrachten van de firma 'Biogroei' over natuurlijke vijanden in de tuin en de uiteenzetting van ir. Peter Deconinck over minder bekende tuinplanten waren de blikvangers in onze maandelijkse voordrachten. Met 3 leden meer dan het vorige jaar (363) werd het ledental afgesloten.

De toenmalige secretaris Chris Vandamme vond dat het belangrijk was om uit te zien naar nieuwe, als het kon jongere bestuursleden, die nog tijd willen nemen om zich belangeloos in te zetten voor de gemeenschap. Ook andere verenigingen beginnen het steeds moeilijker te krijgen om mensen te vinden die verantwoordelijkheid willen dragen. Tijdens de nieuwjaarsbestuursvergadering van 1999 werd het ontslag aanvaard van Roger Vantieghem als bestuurslid, wat gepaard ging met een viering. Met algemene goedkeuring werd hij als erebestuurslid opgenomen.

In het programma van dat jaar werden twee snoeidemonstraties voor de siertuin geprogrammeerd: één in het voorjaar en één in het najaar. Ook de voordracht over het Veldwetboek was boven de verwachtingen, blijkbaar hebben nogal wat mensen last van dergelijke problemen. De jaarlijkse reis ging naar enkele Zeeuwse tuinen, beslist de moeite waard. Voor het eerst was er

ook een provinciale kaderdag, dit in het Domein Walrave te Raversijde. Op 8 november 1999 overleed ons bestuurslid Suzanne Lava aan haar vroeger vermelde ziekte. Het was opnieuw een moeilijke tijd voor de Veldegemse Volkstuin. Noodgedwongen moesten haar taken tamelijk plotseling overgenomen worden door andere bestuursleden. Gilbert Verbeke zou voortaan het bloemschikken onder zijn hoede nemen en voorlopig werd Suzanne niet vervangen. In november 2000 stond onze afdeling in voor de organisatie van één van de vier gewestelijke kaderdagen. Bij deze gelegenheid werd onze werking toegelicht aan de aanwezige afdelingen en werd ook voor het eerst de gedachte gelanceerd voor het organiseren van een provinciale tentoonstelling bloemschikken in 2001 (viering 75 jaar).

In het magische jaar 2000 was er eerst en vooral ook het bezoek aan de Gentse Floraliën. Dat jaar was er geen opentuinendag wegens gebrek aan leden die hun tuin wilden openstellen. Er was opnieuw een massapel, een vervolg op het vorige verhaal: 'Zotte Tisten en den Grooten oorlog'. Het was zoals het vorige een verhaal van de hand van Ignace Goethals met medewerking van heel wat verenigingen. De V.V.T. stond in voor alle groene elementen in het decor alsook voor het bouwen van een rotsformatie (Mariagrot) met bloempotten eromheen om kruisen in te planten (één voor elk van de gesneuvelde soldaten uit 1914-18).

Het jaar 2000 was voor de Veldegemse Volkstuin eerder een gewoon jaar, waar vooral gewerkt werd in voorbereiding van de

(37) Hans Cliteur (°1949), technisch bediende, gehuwd met Lieve Vanhevel; woont aan de C. Barbierlaan te Loppem

viering 75 jaar in 2001. Er was ook nog een éénmalige samenaankoop van aardbeiplanten. De kwaliteit van de planten die we kregen liet nogal te wensen over zodat we van verschillende leden klachten in ontvangst mochten nemen. Op het einde van de eeuw telden we 372 leden.

Het hoogtepunt van de viering 75 jaar Veldegemse Volkstuin in 2001 was de tentoonstelling van bloemstukken in 't Lokaal. We waren erin geslaagd om een tiental afdelingen van de Volkstuin warm te maken voor ons idee en onder leiding van Gilbert Verbeke slaagden we erin om meer dan 150 verschillende bloemstukken op te stellen met een prachtige affiche als uitnodiging. Tijdens de openingsdagen gedurende de Corneliuskermis was dit bloemenfestijn dan ook de blikvanger. Deze tentoonstelling had als gevolg dat het jaar daarop verschillende afdelingen startten met lessen bloemschikken. Het was weer Gilbert Verbeke die bij enkele van deze afdelingen ter plaatse de zaak hielp opstarten.

In 2003 werd door de secretaris Chris Vandamme het idee gelanceerd om een lessenreeks tuinaanleg te geven. Na samenspraak met lesgever en tevens lid van onze vereniging Stefaan Beernaert werd besloten om een viertal lessen te geven. Meer dan 60 inschrijvingen werden genoteerd met verschillende nieuwe leden als resultaat. In hetzelfde jaar verleenden we ook onze medewerking aan een ruilbeurs, georganiseerd door het dienstencentrum De Varens in Zedelgem.

Bij de aanvang van 2004 liet ons bestuurslid Magdalena Moeyaert weten dat ze haar taak, wegens gezondheidsredenen, niet verder kon waarmaken. Zo verdween ons enige vrouwelijke bestuurslid en voorlopig is er geen vervanger voorzien. In juli namen we deel aan de tentoonstelling bloemschikken ter

gelegenheid van 100 jaar Verenigde Kwekers te Aartrijke.

In september van dat jaar - ter gelegenheid van de Corneliuskermis - werd met een bescheiden tentoonstelling van bloemschikken het 15-jarig bestaan van onze bloemschiklessen gevierd. Een aantal cursisten hielpen deze opzetten en het werd opnieuw een succes, zodat we weer een tiental nieuwe leden mochten noteren. De belangrijkste voordracht van dat jaar was ongetwijfeld die in samenwerking met het Davidsfonds over trappistenbieren. Naast een boeiende uitleg werd er uiteraard geproefd van zes verschillende soorten.

In 2005 werd de ruilbeurs afgeschaft wegens te geringe belangstelling. Als voordracht was er o.a. de uiteenzetting over 'Genetisch gewijzigde gewassen'.

2006 was een feestjaar met de viering van het 80-jarig bestaan. Secretaris Chris Vandamme gaf een lezing in het dienstencentrum De Varens over 80 jaar volkstuinen en wat later ook nog een interview voor *Kerk en leven* (parochieblad). Het hoogtepunt van deze viering was de tentoonstelling bloemschikken en voor het eerst ook het provinciaal kampioenschap bloemschikken voor afdelingen van de volkstuin, een idee van ons bestuurslid Gilbert Verbeke.

In 2008 nam Nestor Beernaert ontslag als bestuurslid. Hij werd verder vermeld als erepenningmeester.

In 2009 werden de cursussen bloemschikken afgebouwd tot nog één lesgever en één reeks, dit wegens de verminderde belangstelling alsook het moeilijk vinden van kwaliteitsvolle lesgevers.

Ook eind 2010 namen we weer afscheid van een bestuurslid. Na

23 jaar achtte Julien Pincket het tijd om het bestuur te verlaten. Door het steeds dalende aantal bestuurleden werd het steeds drukker voor de overblijvende mensen zodat er dringend nieuw bloed nodig was.

Begin 2011 kwamen er twee helpers bij die het werk van Julien overnamen, namelijk Bertrand Vanhevel³⁸ en Michel Vandamme³⁹. De belangrijkste activiteit van dat jaar was ongetwijfeld het bezoek aan de frambozenkwekerij van Filip Devlieghere in Veldegem. Wegens de grote belangstelling (81 deelnemers) waren we genoodzaakt om twee bezoekdata in te lassen.

(38) Bertrand Vanhevel (°1954), verpleegkundige; woont aan de Langenhoekstraat.

(39) Michel Vandamme (°1947), ingenieur scheikunde, gehuwd met Marcella Cools; woont aan de Hollevoordestraat.

Flandria's auto's

Jean-Pierre De Buck

De Flandria auto

Het Belgische merk Flandria is vooral bekend door z'n fietsen, bromfietsen en motorfietsen. Ooit werd er in de werkhuizen Claeys-Flandria te Zedelgem echter ook gewerkt aan de ontwikkeling van een auto.

Informatie hierover is bijzonder schaars. In het boek *De geschiedenis van de Belgische auto* (uitgeverij Lannoo) wordt de wagen vermeld, samen met een foto. Ook Jan Puype schrijft in zijn boek *De ridders van de West-Vlaamse tafel* dat “nog in

Fig. 1. Prototype van de Flandria-auto op het autosalon van 1955

1954 de familie (= Aimé Claeys) zich op de automarkt waagt door een Flandria-wagen in elkaar te knutselen, waarvan er ooit vijf exemplaren werden gemaakt.”¹

Het prototype was in 1955 te zien tijdens het autosalon te Brussel. De wagen had een tweedeurscarrosserie die gemaakt was in een soort karton met harslaag (voorloper van polyester), waarschijnlijk hetzelfde materiaal dat gebruikt werd bij de Oost-Duitse Trabant. De carrosserie was gemonteerd op een buizenframe. De wagen werd via de achterwielen aangedreven door een éencilinder 250 cc JLO-motor. De opgegeven maximumsnelheid was 80 km/uur. De wagen werd nooit effectief in productie genomen en is bijgevolg nooit op de openbare weg verschenen.

Flandria's Mobilcar

Een hele tijd later, in 1979, ontwierp Flandria opnieuw een wagentje. Het betrof weliswaar een brom-mobiel, waarvoor geen rijbewijs vereist was en waarmee men mocht rijden vanaf 16-jarige leeftijd. Deze wagen werd in oktober 1979 in een uitvoering met vier wielen onder de naam Mobilcar aan het publiek voorgesteld op het auto- en motosalon in Parijs, en in de uitvoering met drie wielen op het autosalon te Brussel in februari 1980.

De Mobilcar had drie versnellingen en werd via de achterwielen

(1) Y. KUPELIAN, J. KUPELIAN en J. SIRTAINÉ, *De geschiedenis van de Belgische auto*. Tielt, Lannoo, 1980; Jan PUYPE, *De ridders van de West-Vlaamse tafel. Kroniek van succesvol ondernemen*. Leuven, Van Halewyck, 2002, p. 234.

Uitstapje voor de leden

HOOGLEDE

Voor velen van ons is Hooglede een doorgangsdorp op de weg naar Ieper. Van ver al is zijn karakteristieke kerktoren als een soort baken herkenbaar.

Op sportief vlak scoorde de gemeente hoog met z'n organisatie van diverse wielerkampioenschappen.

Minder bekend is z'n rijke historische verleden en z'n rol in het Vlaamse oorlogsverleden. Aan dit laatste heeft de gemeente een overzichtelijk museum gewijd.

In de Eerste Wereldoorlog lag Hooglede op een behoorlijke afstand van de gevechtslinies. Duitse soldaten werden er verzorgd en stierven er ook vaak aan hun verwondingen. In de vijftiger jaren van de vorige eeuw werd er een Duitse militaire (verzamel) begraafplaats opgericht voor de Duitse gesneuvelden die her en der in de streek begraven lagen. Eén van de vier Duitse begraafplaatsen in West-Vlaanderen.

Ook op literair gebied leverde Hooglede meer dan een gewone bijdrage dankzij het werk van Edward Vermeulen (Warden Oom) en Omer Karel de Laey.

Op **zondag 2 september 2012** bezoeken wij de **Duitse militaire begraafplaats** aan de Beverenstraat en het **Oorlogsmuseum** aan de Marktplaats 24 te Hooglede o. l. v. een gids.

Er is ruime parkeergelegenheid in de buurt.

We vertrekken **om 13.15 uur op het marktplein van Zedelgem**. Rond 14.00 uur worden wij verwacht aan de ingang van het museum.

Het uitstapje is gratis. Iedereen welkom.

In memoriam

Dit voorjaar verloor onze kring twee trouwe leden: Georges Keersebilck en Albert Vanhollebeke. Allebei werden zij als oud-strijders 1940-45 geïnterviewd voor ons tijdschrift (*Zilleghem*, 22, nr. 3 en 44, nr. 1).

Wij bieden de beide families ons innig medeleven aan. Mogen zij rusten in vrede.

WALCARIUS
verzekeringen bvba

GROENESTRAAT 31 bus 2
8210 ZEDELGEM

Tel. 050/ 20 06 02

CBFA 101723A
BE 0887 868 615

Johan.Walcarius@verz.kbc.be

zeker van uw toekomst

